

بایسته‌های پژوهشی رضوی - محسن صادقی
فصلنامه تخصصی مطالعات قرآن و حدیث سفینه
سال دهم، شماره ۳۹ «ویژه پژوهش‌های رضوی»، تابستان ۱۳۹۲، ص ۱۷۳ - ۱۸۰

بایسته‌های پژوهشی رضوی

* محسن صادقی

چکیده: شناسایی مدخل‌ها و عنوان‌های شایسته پژوهش در هر موضوع، از مقدمه‌های تحقیق به شمار می‌رود. در موضوع شناخت امام رضا علیه السلام عنوانین حدود ۱۳۰ بایسته پژوهشی در ذیل موضوعات کلی‌تر ذکر شده است: مناظره‌ها، خطبه‌ها، عيون اخبار الرضا علیه السلام، ادعیه و زیارات، زیارت، سبک زندگ، توحید و اعتقادات، القاب، موسوعة الامام الرضا علیه السلام، مواعظ رضوی، اخلاق اجتماعی، فرقه‌های اعتقادی، ولایت عهدی، آثار منسوب.

کلیدواژه‌ها: امام رضا علیه السلام - پژوهش / بایسته‌های پژوهشی رضوی / مدخل‌ها.

* پژوهشگر حوزه علمیه قم، مؤسس و مدیر کتابخانه تخصصی امام رضا علیه السلام.

فصلنامه سفینه تاکنون بارها باسته‌های پژوهشی در موضوعهای مختلف ارائه کرده است، از جمله در: شماره ۵ (نهج البلاغه)، ۶، ۸، ۹ (صحیفه سجادیه)، ۱۲ (مهدویت)، ۱۹، ۳۶ (علوم حدیث).

اینک خدای بزرگ را سپاس می‌گزاریم که توفیق عرضه فهرستی از موضوعات مرتبط با حجت هشتم صلوات الله علیه نصیب فرمود. در این فهرست، باسته‌های پژوهشی به صورت بسیار مختصر و کلی بیان شده‌اند. در بعضی از این موضوعات، کارهای مفیدی ارائه شده، ولی هنوز جای کارهای تحلیلی خالی است. در پاره‌ای از موضوعات، تنگاری مستقل (به شکل مقاله، پایان‌نامه یا کتاب) منتشر نشده که همت پژوهشگران و ارادتمندان امام رضا علیه السلام را می‌طلبند. همچنین بازنویسی متون کهن به شکل‌های ادبی و هنری، ضرورتی جدی است که کمتر بدان توجه شده است. اساساً یک مشکل اساسی در منابع رضوی، این است که اکثر منابع به تمام زندگی حضرتش پرداخته‌اند نه موضوعهای ریز و جزئی که پژوهش عمیق در مورد آن سامان دهند.

اینک فهرست حدود ۱۳۰ موضوع پژوهش رضوی تقدیم می‌شود.

روش‌شناسی مناظرات امام رضا علیه السلام

مناظره با راس الجالوت (رهبر یهود)

مناظره با عمران صابی (رهبر صابیان)

مناظره با هربذ زرتشتی

مناظره با سلیمان مروزی

مناظره با علی بن جهم

خطبۀ جامع امام رضا علیه السلام در باب امامت

خطبۀ توحیدیه

حدیث سلسله الذهب

رساله ذهبيه و شروح و ترجمه های آن

احتجاج با علما در مجلس مأمون در باب امامت

درگیری امام رضا علیه السلام با واقفه

ولایت عهدی امام رضا علیه السلام

راویان امام رضا علیه السلام

ابن ابی نصر احمد بن زنطی

حسین بن مهران

دعل خزاعی

عيون اخبار الرضا علیه السلام

منابع عيون اخبار الرضا علیه السلام

سبک‌شناسی عيون اخبار الرضا علیه السلام

كتاب‌شناسی عيون اخبار الرضا علیه السلام

اصحاح امام رضا علیه السلام

زکریا بن آدم

عبدالعظيم حسنه

محمد بن سنان

فضل بن شاذان

يونس بن عبد الرحمن

كلمات امام رضا علیه السلام

بداء در سخنان امام رضا علیه السلام

اشعار منسوب به امام رضا علیه السلام

انتساب کتاب فقهه الرضا علیه السلام

بررسی احادیث فقهی امام رضا علیه السلام

گزارشی از روایات تفسیری امام رضا علیه السلام

تحلیل محتوای ادعیه رضوی

تطبیق صحیفه سجادیه و ادعیه رضوی

سبک شناسی ادعیه رضوی

کاربرد آیات قرآن در ادعیه رضوی

حدیث شرایع الدین (محض الاسلام)

امیر المؤمنین در کلام امام رضا علیه السلام

حضرت مهدی در کلمات امام رضا علیه السلام

معجزات و کرامات امام رضا علیه السلام

معاصران امام رضا علیه السلام (دانشمندان آن زمان)

فرزندان امام رضا علیه السلام

فضیلت زیارت امام رضا علیه السلام

نامه‌های امام رضا علیه السلام

امام رضا علیه السلام و ایران

امام رضا علیه السلام و اهل سنت

القب فردی امام رضا علیه السلام

اخلاق فردی امام رضا علیه السلام

اخلاق اجتماعی امام رضا علیه السلام

سبک زندگی از نظر حضرت رضا علیه السلام

عبادات

آراستگی

مهمان‌نوازی

خانواده

برخورد با مردم

بخشن

سفرها

برخورد با خلفا

مادر امام رضا علیه السلام

كلمات امام رضا علیه السلام

توحید در کلمات امام رضا علیه السلام

اسماء و صفات الهی در کلمات امام رضا علیه السلام

مشیت و اراده در کلمات امام رضا علیه السلام

جبر و تفویض در کلمات امام رضا علیه السلام

طبعیات در کلمات امام رضا علیه السلام

افعال بندگان در کلمات امام رضا علیه السلام

نبوت و رسالت در کلمات امام رضا علیه السلام

ویژگی‌های انبیاء در کلمات امام رضا علیه السلام

عصمت انبیاء در کلمات امام رضا علیه السلام

ویژگی‌ها و فضایل خاتم الانبیاء در امام رضا علیه السلام

روش‌شناسی بحار ۴۹

روش‌شناسی عوالم (جلد امام رضا علیه السلام)

۱۷۷

روش شناسی مسند الامام الرضا علیه السلام از آقای عطاردی

روش شناسی موسوعه الامام الرضا علیه السلام تالیف آقای حسینی قزوینی

نقد مدخل امام الرضا علیه السلام در دایره المعارف‌های فرنگی

ویژگی‌های امامان معصوم در کلمات امام الرضا علیه السلام

امام کاظم در کلمات امام الرضا علیه السلام

واقفه

نقد و بررسی بخش روایات مربوط به امام الرضا علیه السلام در اخبار الدخیله

نقد و بررسی بخش روایات مربوط به امام الرضا علیه السلام در موضوعات فی الاخبار (هاشم

معروف الحسنی)

زيارت جامعه صغیره روایت شده از امام الرضا علیه السلام

مواعظ در کلمات امام الرضا علیه السلام

توجه الى الله

تقواي الله

محاسبه النفس

معاشرت با مردم

اخلاق اجتماعی

علم و تفکر

ولایت اهل بیت

خوردن و نوشیدن

خصال نیکو و زشت

پرهیز از گناه

ارتباط با بستگان (صله‌ی رحم)

فضایل و رذایل، صفات زشت و خوب در کلمات امام الرضا علیه السلام

علل شرایع و احکام در کلمات امام رضا علیه السلام
منظره با حسن بن سهل در باب علم نجوم
منظره با ابن قره‌ی نصرانی
منظرات با مأمون

منظره با یحیی بن ضحاک سمرقندی

منظره با صباح بن نصر هندی

احادیث قدسی در بیان امام رضا علیه السلام

کلمات پیامبران در بیان امام رضا علیه السلام

احادیث نبوی در کلمات امام رضا علیه السلام (حدود ۴۰۰ حدیث)

احادیث امیر المؤمنین در کلمات امام رضا علیه السلام (۱۶۴ حدیث)

احادیث امام حسین در کلمات امام رضا علیه السلام

اقامه شعائر حسینی در بیان امام رضا علیه السلام

امام رضا علیه السلام در کلمات امام کاظم علیه السلام

برخورد امام رضا علیه السلام با گروه‌های مختلف

واقهه

مرجنه

غلات

راویان سنی امام رضا علیه السلام

امثال و حکم در کلمات امام رضا علیه السلام (با توجه به کتاب مرحوم شیخ محمد غروی)
اسناد تاریخی مرتبط با ولایت‌عهدی امام رضا علیه السلام براساس کتاب الحیاۃ السیاسیة للإمام

الرضا علیه السلام (سید جعفر مرتضی)

فضائل امام رضا علیه السلام در کلمات آثار اهل سنت

فلسفه اخلاق در نظر امام رضا علیه السلام

امام رضا علیه السلام در ادب فارسی (شعر، تعزیه، تئاتر، فیلم نامه، داستان، داستانک، رمان، شعر سپید، قطعه ادبی و...) به صورت کتابنامه یا گزیده

امام رضا علیه السلام در شعر عربی

تحلیل و بررسی نحوه شهادت امام رضا علیه السلام

امام رضا علیه السلام در ادبیات اردو

امام رضا علیه السلام در ادبیات ترکی

هدف مأمون از طرح ولایتعهدی امام رضا علیه السلام

فرصت ولایتعهدی امام رضا علیه السلام در نشر معارف اسلامی

آثار منسوب به امام رضا علیه السلام

طب الرضا علیه السلام

مسند الرضا علیه السلام

صحیفه الرضا علیه السلام

القاب امام رضا علیه السلام

امام ضامن

شمس الشموس

عالی آل محمد

قبله هفت

سلطان سریر ارتقا

شرح و توضیح دو قصیده رضوی صاحب بن عباد

فقه رضوی تطبیقی (مقارن)

دروномایه زیارت نامه های امام رضا علیه السلام